Сдружение с нестопанска цел за Отглеждане и Развъждане на Маришките овце

Годишен доклад за дейността на Сдружението за периода 01.01.2022 – 31.12.2022

Председател на Сдружението:

(Проф. д-р Д.Димов)

СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ И РАЗВЪЖДАНЕ НА МАРИШКАТА ОВЦА ПЛОВДИВ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. *Въведение*.....3
2. *Структура на стадата, размер и тенденции в популациите от Бели и Вакли Маришки овце*..... 4
3. *Идентификация и регистрация на животните*.....10
4. *Бонитировка*.....11
5. *Измерване на продуктивните признаци*.....12
6. *Зоотехнически регистри и родословни книги*.....19
7. *Информационна система за мониторинг и мениджмънт на Маришките овце*.....19
8. *Интернет страница и форум на сдружението*.....23
9. *Инициативи на Сдружението през 2021 г*.....24
10. *Проблеми при развъждане на овце от породите Бяла маришка и Вакла маришка*.....26
11. *Заключение*.....28

1. Въведение

Сдружението за отглеждане и развъждане на Маришките овце развива своята дейност в продължение вече на 33 години. Главната цел на Сдружението е да съхрани две местни породи овце – Бяла Маришка и Вакла Маришка, като част от културното наследство на Пловдивският регион. Освен съхранението им като ценни генетични ресурси, Сдружението предприема специфични мерки за усъвършенстване на продуктивността им чрез чистопородно развъждане и селекция. Приоритет в дейността са мерките за преодоляване на рисковия статус, чрез увеличаване на популационния размер. Въз основа на данни от измервания на продуктивните качества в някои стада се провежда селекция на най – добрите овце и кочове, продължители на следващите генерации. На тази основа са предприети стъпки за обособяване на кочопроизводни стада.

През 2022 г. развъдната дейност на сдружението се разгърна в общо 103 стада, от които 90 стада на породата Вакла Маришка и 13 стада от породата Бяла Маришка.

За периода 01.01.2022 – 31.12.2022 година в стадата обект на активна развъдна дейност бяха проведени следните развъдни дейности – идентификация на агнета за разплод, бонитировка на овце и кочове и измерване на плодовитостта. При извършените прегледи на стадата бяха оценени някои морфологични белези и признаци свързани с екстериора. В отделни стада беше проведено измерване на признаците – млекодобив, тегло на агнилото на 60 дневна възраст и на 90 дневна възраст, растежна способност. Беше проведено изпитване на млади мъжки разплодници по собствена продуктивност.

2. Структура на стадата, размер и тенденции в популациите от Бели и Вакли Маришки овце.

2.1. Бяла Маришка

На таблица 1 е представена структурата и броят на стадата на породата Бяла маришка. Структурата на популацията през 2022 година е както следва: 888 овце майки, 38 коча. Сдружението има сключени договори за развъдна дейност с 9 земеделски производители (12 стада). През 2022 г. са оставени 203 агнета, но към 15.12.2022 г. са налични 175 агнета за разплод, от които 164 женски и 11 мъжки, което представлява 17.91 % "ремонт" на популацията. Агнетата за разплод са оценени по типичност и са въведени в родословната книга. Спрямо 2021 г. броя на овцете майки не е увеличен.

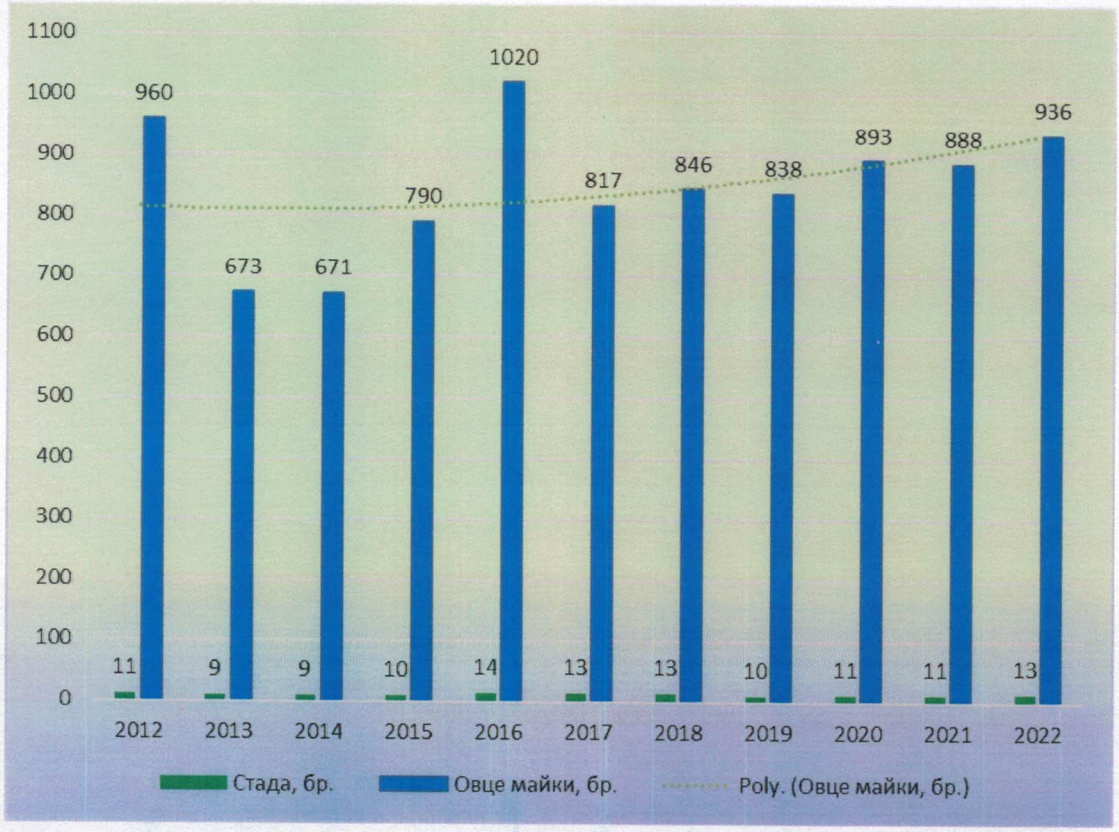
Таблица 1. Структура на стадата при породата Бяла маришка за периода 2011 – 2022 г. (броят е установен на база сключени договори за развъдна дейност и оставени агнета за разплод).

А

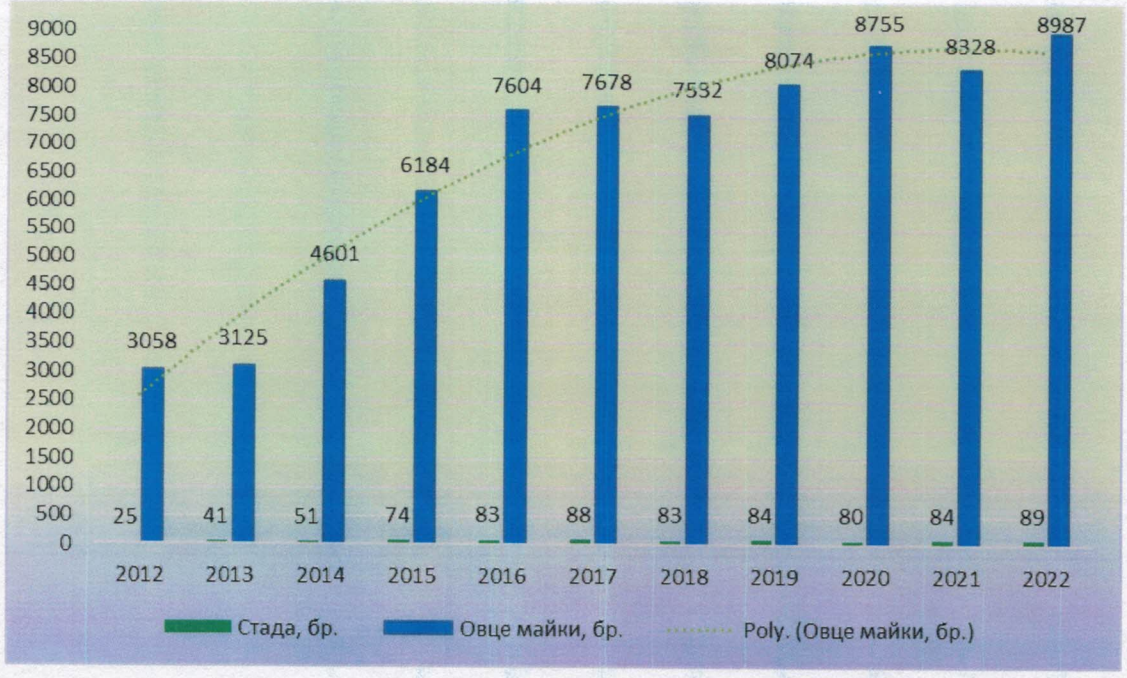
Години	Стада Бр.	Овце Бр.	Кочове Бр.	Агнета за разплод Бр.
2011	10	744	31	143
2012	11	960	29	108
2013	9	673	24	122
2014	9	671	22	84
2015	10	790	29	107
2016	14	1020	50	219
2017	13	817	38	238
2018	13	846	40	198
2019	10	838	37	162
2020	11	893	41	192
2021	9	888	38	175
2022	13	936	46	199

Б

Агнета за разплод през 2022 г.	Женски		Мъжки	
	Вписани	Налични	Вписани	Налични
	182	181	17	17

Фиг. 1. Тенденция в броят на стадата и овцете майки при породата Бяла маришка за периода 2012 - 2022 г. (броят е към 15.12. съответната година).

Фиг. 2. Тенденция в броят на овцете майки и кочовете при породата Бяла Маришка за периода 2012-2022 г. (броят е към 15.12. съответната година).

Популационният размер е един от критериите при оценка на рисковия статус на застрашените от изчезване породи селскостопански животни. Общият брой на женските животни в популацията на Бялата Маришка овца е 936 и според критериите на FAO, рисковият статус на породата е „Застрашена от изчезване“. От фигури 1 и 2 се вижда, че през 2022 г. броят на стадата и размерът на контролираната популация е леко увеличен. Би могло да се изтъкне, че при Бялата Маришка трудно се сформират нови стада, особено такива с изрядна регистрация като земеделски производители и акивна регистрация по чл. 137 от ЗВМД, но има увеличен интерес към създаване на нови стада.

От съществено значение за правилна оценка е да се проследи тенденцията през последните 10 години (2012-2022). Белите маришки овце са достатъчно популярни сред фермерската общност и въпреки добрите им продуктивни качества все още има малък интерес към тази порода. Поради навлизането на други интродуцирани породи в техният естествен ареал на разпространение се намалява интереса на земеделските производители към отглеждане и развъждане на тази порода. Във връзка с този проблем при Белите маришки овце бяха предприети специфични мерки и действия, за създаване на нови стада в други области на страната. Работата при създаване на нови стада овце от породата Бяла маришка е бавен и труден процес. В продължение на 6 години в община Банско, обл. Благоевград има 134 овце разпределени в 2 стада, от една година има по една стадо в област Хасково и Велико Търново със съответно 18 и 19 животни. Кочовете се използват за чистопородно развъждане, като стремежа е постепенно да се създадат стада от Белите маришки овце в други райони на страната, предимно чрез чистопородно развъждане.

Наблюденията в други райони на страната показват, че не е проблем Бялата маришка овца да бъде „пренесена“ в други района на страната, но фермерите нямат установени развъдни навици и не умеят да я развъждат.

Фермерите от останалите области на Южна България не познават нейните продуктивни качества. Не е проблем Бялата маришка овца да се адаптира към други райони на страната, равнинни или хълмисти.

На интернет страницата https://www.dormo.org/bg/owners/2 е представен списък на стадата от породата Бяла маришка, с чийто собственици сдружението има сключени договори за развъдна дейност през 2022 г. Развъдната дейност с породата през 2022 г. се води в 10 стада, чийто собственици са регистриране като земеделски производители и в още 3 стада, чийто собственици не са регистрирани като земеделски производители.

2.2. Вакла Маришка

На таблица 2, е представена структурата стадата при породата Вакла Маришка. Спрямо 2021 г. броят на овцете майки, с които работи Сдружението е увеличен с 7.9 %, което се дължи на нови членове.

Таблица 2. Структура на стадата при породата Вакла маришка за периода 2011 – 2021 г.

А

Години	Стада Бр.	Овце Бр.	Кочове Бр.	Агнета за разплод *
2012	25	3058	103	782
2013	34	3125	104	858
2014	51	4601	151	995
2015	74	6184	221	1410
2016	94	7604	444	2077
2017	81	7678	346	1830
2018	83	7532	362	2091
2019	87	8074	344	1989
2020	80	8755	400	2058
2021	82	8328	331	1716
2022	89	8987	434	1871

Б

Агнета за разплод през 2022	**Женски**		**Мъжки**	
	Вписани	**Налични**	**Вписани**	**Налични**
	1694	**1637**	**177**	**166**